

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBULUI

✿ DĂM SLAVĂ LUI DUMNEZEU! ✿

Libertatea a învins! Cinste poporului român! Recunoștință veșnică eroilor martiri!

1990 LA MULȚI ANI, ÎN LIBERTATE!

Centrul nostru mitropolitan urează tuturor credincioșilor un An Nou, în sfârșit, cu adevărat fericit. Liber. Eliberat de teamă. Eliberat de minciună. Eliberat de teroarea odioasei dictaturi căreia poporul i-a pus capăt. Pentru crimele de tot felul pe care le-au săvârșit un lung șir de ani, dictatorii au și plătit.

Acum, că putem să redevenim noi înșine, trebuie să reînviăm, iar unii să învețe de la început ce e aceea libertate. De mult nu i-am mai cunoscut înțelesul. A fost, poate, cel mai pervertit cuvânt din câte am fost puși să rostim. Toată minciuna trebuia numită adevăr. Sclavia, umilirea, umilirea pe față, cu nerușinare, trebuiau numite libertate și fericire. Teama se instalase în suflete într-atât, încât ori la ce te-ai fi gândit, în sine ta, orice ai fi simțit, trebuia împotriva conștiinței tale să le zici libertate, adevăr și fericire. Mii de demoni — uneori unul singur făcea cât o mie — îți pîn-deau cuvântul ori unde l-ai fi spus, în camera ta, în public, în lumea mare, ori unde l-ai fi scris, căutându-ți-l și în gând, să nu cumva să fie ascuns acolo și, dacă nu-l în-trebuința și nu-l ascundeai bine pe cel adevărat, erau gata să sară toți pe tine și să te sugrume. Experiența celei mai mici îndrăzneli nu putea fi făcută decât o singură dată. Această experiență imposibilă a ucis multe minți, multe inimi, i-a aruncat pe mulți în disperarea lașității, fără să se poată elibera de ea.

Și iată că a venit eliberarea de teamă și dreptul la restaurarea cuvintelor. Parcă nici nu-ți vine să crezi, parcă e un vis prea frumos atât de adânc se instalase teama în suflete. Vorbești, scrii, și privești deodată în dreapta, în stînga, pe pereți, la vecin, la interlocutor dacă mai e ceva de față, privești

în tine însuși, cu groaza instalată de mult peste tot pînă ce trece minutul dezmeticirii că, în sfârșit, totul s-a schimbat. Că ești în libertate!

Iubiți credincioși,

S-a ridicat frica și groaza de pe capul nostru, și „Telegraful Român” și toți cei care l-am scris — ca și toate comitetele redacțiilor de ziare și reviste din țară — nu mai sîntem obligați, sub grave amenințări și porunci, să publicăm și să trimitem texte de laudă și telegrame cu adjective standard, ca niște cuvinte sacre, fabricate în oficinele clicii dictatoriale. Cui? Lor. Celor ajunși acum în iad, unde nu mai pot porunci nimă-nui și unde au pentru veșnicie casa ce li se cuvine cu adevărat.

Am sperat întotdeauna că cititorii ne-au înțeles. Cei mai mulți din propria lor experiență. „Telegraful Român” și scrierile noastre care ne exprimau pe noi înșine, și toți preoții cu predicile lor au promovat întotdeauna credința, au afirmat cu tărie și ne-încetare existența lui Dumnezeu, Creatorul lumii și al omului, legile morale creștine și viața eternă, contrazicînd evident și îndrăzneț ideologia ateistă de stat. Aceasta a fost adevărata noastră formă de legătură permanentă cu credincioșii. Am sperat că textele comandate, ușor identificabile, nu erau citite. Și cititorii ar putea confirma aceasta. Ne-au venit multe scrisori de aprobare cu privire la partea religioasă a revistei noastre, care întotdeauna ne-au încurajat.

Grija noastră permanentă a fost aceea de a nu provoca leul cel furios, ca nu să se pornească asupra noastră și să ne interzică

(continuare în pag. a 2-a)

Dr. ANTONIE PLĂMĂDEALĂ
Mitropolitul Ardealului

DUMNEZEU ESTE CU NOI!

— instantaneu de cronică —

Joi, 21 decembrie 1989, după orele 9 a.m. Soneria!... Deschidem ușa casei parohiale din curtea bisericii ort. rom. „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil” de pe str. Ștefan cel Mare din Sibiu.

— „Vă rugăm să trageți clopoțele în memoria celor căzuți la Timișoara”, mi se adresează un grup de tineri veniți din mulțimea primilor demonstrați.

Am intrat în acțiune care, la interval de câteva ore, s-a repetat de trei ori. La a treia oară, o altă mulțime de demonstrați, au păstrat un moment de reculegere în fața sf. biserici, pe toată largimea străzii.

Așa a început să se miște uriașul clopot al poporului român, dornic de credință, de lumină, de adevăr și de libertate și să bată cu zeci de mii de „limbi” și apoi de milioane, la scară națională,

și toate bătînd într-un glas de-o superbă simfonie care a depășit toate previziunile, în ritmul, accelerația și forța ei mobilizatoare: „pentru LIBERTATE!”

Vineri, 22 decembrie 1989. Mă aflu în sf. biserică împreună cu preotul Silviu Filimon, săvîrșind taina Sf. Maslu. Eram la a treia Evanghelie cînd, pe la orele 9,30 a.m., un grup de tineri veniți din str. Ștefan cel Mare ne cer doi prapori și să tragem clopoțele bisericii, în semn de solidaritate pentru Timișoara și să le citim o rugăciune, — că mulțimea demonstraților ne așteaptă. Toți colindăm: „O ce veste minunată!”

Terminînd cititul Sf. Evanghelii de la Taina Sf. Maslu, ambii preoți, îmbrăcați în epitrafir și felon, au ieșit în sunetul clopotelor, cu cartea și sf. cruce, în stradă.

O mulțime imensă de oameni, de toate vîrstele și mai ales tineret, și de toate naționalitățile, dintr-o margine în alta a străzii și pînă spre viaduct și spre centru, cu steaguri trei culori, prapori și luminări aprinse s-au așezat în genunchi, în fața bisericii, păstrînd un moment de reculegere, între ceea ce ei exprimau aflîndu-se și cuvintele: „Dumnezeu este cu noi!” I-am binecuvîntat cu sf. cruce și ambii preoți le-am citit câte-o dezlegare pentru cei vii și una pentru cei morți pentru libertate, după care, mulțumindu-ne, s-au îndreptat spre miliție.

Cu aceeași bătaie de inimă și cu aceleași simțăminte de triumf, le-am adresat cuvintele: „Fraților! fără violență, cu pace și cu bucurie în... (cuvîntul mi-a fost prins de pe buze...) „naștere!” și scandînd întreaga mulțime: „fără violență, fără violență!” în drum spre LIBERTATE.

Prot. Nichifor Todor

APEL

CĂTRE CLER, MĂNĂSTIRI ȘI TOȚI CREDINCIOȘII

Uniți în gînduri și simțiri cu întreg poporul român binecredincios, în aceste momente cruciale cînd poporul însuși își hotărăște un nou viitor, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române adresează ierarhilor, preoților, monahilor și tuturor credincioșilor următorul Apel pastoral urgent.

1. Să se ocineze slujbe de pomenire a celor căzuți eroic pentru libertate și democrație, însoțite de tragerea clopotelor.

2. Să se înalțe rugăciuni pentru unitatea națională și pentru biruința deplină a cauzei sfinte de libertate și viață nouă.

3. Să se constituie imediat în cadrul fiecărei parohii și mănăstiri Comitete pentru ajutorarea familiilor îndoliate, îngrijirea răniților, vizitarea lor la spitale și domiciliu, adăpostirea celor rămași fără locuință, donarea de sînge, oferirea de hrană și îmbrăcăminte celor în necesitate.

4. Să se constituie în fiecare parohie comitete de sprijin al Frontului Salvării Naționale, conduse de preoți, care vor rosti predici, cuvîntări și îndemnuri de susținere a noului program.

5. Să se constituie un Fond de întraajutorare creștină în bisericile ortodoxe române care va fi folosit pentru sprijinirea acțiunilor Frontului Salvării Naționale.

Binecuvîntăm și felicităm clerul și credincioșii care sînt deja angajați în astfel de acțiuni.

Să rugăm pe Hristos-Domnul, Cel care s-a născut pentru a noastră izbăvire, să ne dea putere să lucrăm uniți pentru renașterea neamului românesc, pentru triumful deplin al adevărului și al libertății!

Sîmbătă, 23 decembrie 1989

TEOCTIST
Patriarhul României

CANCELARIA SFÎNTULUI SINOD

Îndrumări către Oficiile parohiale

— La ectenia mare și la ieșirea cu Sf. Daruri se va spune: Pentru binecredinciosul popor român de pretutindeni și pentru armata țării noastre, Domnului să ne rugăm.

— La ectenia întreită se va spune: Încă ne rugăm pentru binecredinciosul popor român de pretutindeni și armata țării noastre, pentru sănătatea și mîntuirea lor.

— Încă ne rugăm pentru odihna sufletelor adormiților robilor lui Dumnezeu, eroi căzuți pentru libertatea și dreptatea poporului român.

47682.

SPICUIRI DIN AGENDA de lucru a Prea Fericitului Patriarh TEOCTIST pe perioada 1—15 decembrie 1989

● **Joi, 7 decembrie a.c.,** Prea Fericitul Patriarh Teoctist a primit pe ziaristul american Rone Tempest, șeful Biroului de la Paris al ziarului „Los Angeles Times”.

● **Vineri, 8 decembrie a.c.** A primit pe Rev. George Kurian, aparținând Bisericii Ortodoxe Siriene din India.

● **Marti, 12 decembrie a.c.** Prea Fericitul Patriarh Teoctist a primit pe Iuri Bausin, corespondent al Agenției de presă TASS, la București.

Cont „LIBERTATEA” 1989

Arhiepiscopia Ortodoxă Română Sibiu, cu toate protopopiatele, își aduce obolul la înlăturarea grelelor consecințe și la alinarea suferințelor și durerilor celor care au fost loviți în împrejurările, în care s-a revărsat asupra vieții oamenilor, a capitalei și orașelor noastre ura și focul pustiitor al regimului dictatorial răsturnat. S-a depus în contul „Libertatea” 1989 suma de 1.000.000 de lei. Continuă depunerile individuale. Pe cele mai însemnate le vom prezenta în ziarul nostru în numerele viitoare.

LA MULȚI ANI, ÎN LIBERTATE!

(continuare în pag. a 2-a)

funcționarea bisericilor și a școlilor teologice. Am căutat să dăm credincioșilor preoți care să le facă botezuri, cununii, înmormintări și toate celelalte servicii religioase tradiționale. Cît am reușit, o pot spune toți preoții și toți credincioșii. De aceea am și sperat în înțelegerea lor, atunci cînd am fost obligați să tipărim și lucruri care nu erau ale noastre și nu erau destinate credincioșilor noștri.

Ne-am temut mereu că mina călăului ar putea face un semn în dreptul unei biserici, mai ales în București, ceea ce însemna dispariția bisericii a doua zi. Ierarhia locală și preoții n-au fost întrebați cînd s-au dărîmat unele biserici. Nici un protest n-a fost luat în seamă. Acum, ele vor trebui rezidite cum au declarat toți membrii Sf. Sinod, ca să reentre în patrimoniul istoric și religios al poporului nostru.

Preoțimea noastră care și-a făcut cît a putut datoria preoțească și credincioșii își vor reîntra acum liberi în exercitarea misiunii lor și în trăirea credinței lor fără îngrădiri, fără umiliri, fără urmăriri, și vor contribui prin propovăduirea în deplină libertate a Evangheliei Domnului, la refacerea morală a poporului și la intrarea lui pe făgașul cel drept al unei vieți cinstitute, drepte, creatoare.

Zilele acestea ne-au adus odată cu bucuria Eliberării și a Sărbătorilor, și multă tristețe, căci s-a tras ucigător și fără inimă în cei care, fără arme, cereau doar prin cuvînt dreptul la libertate. Crimă incalificabilă.

PRIMELE ZILE DE LIBERTATE

La 22 decembrie 1989, după 24 de ani de regim tiranic, cum n-a cunoscut țara noastră niciodată, soarele poporului român a răsărit soarele libertății.

Ridicîndu-se pe baricadele revoluției pentru a înlătura regimul despotice ceaușist, instaurat de un monstru cu chip de om și clanul familiei sale, care transformase țara în propriul său domeniu, pe care îl administra după bunul său plac, poporul nostru a trecut hotărît la acțiune generală. Eforturile dictatorului Ceaușescu de a mai înșela încă odată poporul, pe care l-a înșelat cu nerușinare de-atîtea ori, l-a desconsiderat, umilit și asuprit fără limite — prin promiterea unor sume bănești, și în ultimă instanță prin a-l preda un „vinovat” de toate relele din țară, mort — bineînțeles, pe ministrul Apărării Naționale, generalul-colonel Milea, s-au dovedit zadarnice. Drept rezultat, după câteva ceasuri de mari demonstrații în toate localitățile țării — între care Sibiu a ocupat un loc de seamă — tiranul, huiduit de mulțimea adunată în Piața palatului, a fugit.

În fapt, el și soția s-au retras în bucărlul de beton din zona Tîrgoviște, construit din vreme și amenajat ca un post de comandă, de unde a dat ordin trupelor speciale, aflate direct sub comandă sa, pentru a trece la înăbușirea revoluției. Tiranul spera că aceste trupe, împreună cu cele ale Ministerului de Interne, pregătite anume pentru a ucide și provoca masacre în rin-

durile populației civile, vor reuși să-l readucă din nou la putere.

Deși aceste slugi odioase, elemente fanatice, bine plătite, bine organizate, instruite cu meticulozitate, dotate cu armament și muniție din belșug, au declanșat acțiunea lor criminală împotriva poporului, aceasta n-a dat rezultatele așteptate. Ascunzîndu-se în cuiburi de rezistență, organizate în locuri stabilite din timp, de regulă în sedile și unitățile Ministerului de Interne, în locuințele personalului acestui minister, ale cunoscuților, sau deținute sub diferite forme, în hoteluri, cuiburi care împînzau toată țara, și în mod deosebit în jurul unităților militare ale Ministerului Apărării Naționale, precum și din mașini particulare, ale întreprinderilor sau chiar ale „Salvării”, aceștia au deschis foc. Sub rafalele pistoalelor-mitralieră, puștilor-mitralieră și mitralierelor minuite de acești profesioniști, plătiți cu dărnice de tiranul Ceaușescu, au căzut numeroase victime, morți și răniți, copii, femei, bătrîni și militari.

Timp de 4—5 zile, armele lor criminale au încercat să oprească lupta poporului pentru libertate, pentru democrație. Dar nici amenințările gloanțelor care, în Sibiu, s-au abătut asupra străzilor, piețelor, caselor și locuitorilor, terorizîndu-i, aproape neîntrerupt vreme de cinci zile; nici amenințările cu incendierea locuințelor și otrăvirea apei, uciderea răniților din spitale, a medicilor și

personalului auxiliar, n-au putut opri lupta. Cu cît amenințările teroristilor erau mai puternice, cu atît lupta poporului împotriva acestor fanatici criminali devenea mai dîră, mai hotărîtă.

Prin lupte grele și mari jertfe de sînge, poporul și brava sa armată — care a dat dovadă de mare vitejie și eroism — au lichidat și zdrobit cuiburile de rezistență ale teroristilor lui Ceaușescu. Urmele acestor lupte se văd la tot pasul și în orașul Sibiu, unde criminalii plătiți de fostul dictator au acționat cu o furie și cruzime greu de imaginat. Drept mărturie sînt urmele proaspete de gloanțe, grenade A.G., proiectile de artilerie și incendii de la sedile Miliției și Securității, turismele carbonizate de pe străzi, Hotel Continental, Casa model, Magazinul Dumbrava, casele de lîngă Teatrul de Stat, vila Branga de pe Calea Dumbrăvii, casele de pe Bulevardul Gh. Gheorghiu-Dej, clădirile din Piața Mare, la care se adaugă multe altele.

Deși primele zile de libertate, din ordinul criminalului Ceaușescu, au fost pătate de sînge, ele rămîn zile de o măreție fără seamăn, pentru că ele au readus România pe continentul european și au demonstrat hotărîrea poporului nostru de a pune capăt pentru totdeauna regimului dictatorial de tristă faimă al clanului familiei Ceaușescu și a pașii, alături de popoarele lumii, pe calea progresului și civilizației.

Paul Abrudan

TELEGRAME • ȘTIRI • ANUNȚURI

I. P. S. Antonie Plămădeală
Mitropolitul Ardealului
Sibiu

Din Chișinău.
Salutări cordiale poporului român frățesc în legătură cu răsturnarea regimului singeros. Dumnezeu să vă ajute și să vă păzească. Veșnică pomenire martirilor și ostașilor căzuți cu moarte de eroi în această luptă sfîntă. Cu dragoste întru Hristos.

Protoiereul Petru Buburuz
Deputat al poporului din U.R.S.S.

Antonie Plămădeală
Mitropolitul Transilvaniei
2400 - SIBIU, ROMANIA

Transmit înalt Prea Sfinției Voastre sentimente de participare la durerea atîtor pierderi de vieți omenești în țara dvs. prea iubită. Mă rog lui Dumnezeu să pună capăt de îndată acestor suferințe.

Julian Garcia Hernando
Directorul Comisiei episcopale interconfesionale
Madrid — Spania

I. P. S. Mitropolit Antonie
Mitropolitul Ardealului
Sibiu

În aceste zile de grea cumpănă pentru prea scumpa noastră Patrie România liberă și liberată de bezna și de spaime prin jertfele eroilor din Săptămîna Crăciunului 1989, ne plecăm adînc genunchii inimilor, aducîndu-le neîncetată mîrire și cinste. Întregului popor român, prin intermediul „Telegrafului Român”, îi transmitem dragostea noastră și nădejdea că vom rămîne neclintîți și pururea victorioși. Sprijinim și susținem platforma-program a Consiliului Frontului Salvării Naționale. Sprijinim cu timp și fără timp inițiativele și hotărîrile Sfințului Sinod al Bisericii noastre. La mulți ani.

Preot scriitor Ștefan Părvu
București

I. P. S. Mitropolit Antonie Plămădeală
Arhiepiscop al Sibiului și
Mitropolit al Ardealului,
Sibiu

Consilierii, profesorii Institutului Teologic din Sibiu, protopopii, preoții și credincioșii din Arhiepiscopia Sibiului, se alătură cu entuziasm programului Frontului Salvării Naționale și ridică rugăciuni fierbinți către Domnul pentru sufletele ostașilor și martirilor eroi ai neamului românesc căzuți pentru libertate.

Ne însușim din toată inima „Mesajul de adevărat la acest program al Bisericii Ortodoxe Române, mesaj pe care Dvs. ierarhii Bisericii noastre în frunte cu P.F. Patriarh Teoctist l-ați difuzat la radio în atenția noastră a tuturor clericilor și credincioșilor Bisericii Ortodoxe strămoșești. Ne însușim de asemenea Apelul lansat de P.F. Patriarh Teoctist și publicat în acest număr al „Telegrafului Român”.

Vă încredințăm de sentimentele noastre, de dragostea filială și vă dorim un An Nou fericit, mulțumindu-vă pentru toate îndrumările pe care ni le-ați transmis în toate aceste zile, de a fi alături de popor, de a trage clopotele, de a distribui luminări manifestanților, de a fi prezenți în spitale, a dona sînge și a alina prin toate mijloacele pe cei în suferință de pe urma luptelor pentru libertate.

Arhim. Dionisie Dan, vicar; Prof. Constantin Voicu, rector; Pr. prof. Dumitru Abrudan, prorectorul Inst. Teol. Univ. Sibiu; Arhid. Gh. Papuc, consilier cultural; Pr. Mitea Constantin, consilier economic; Pr. M. Sămărghitan, consilier bisericesc; Pr. Bar Romulus, inspector eparhial; Ierod. Visarion Bălțat, secretar eparhial; Prot. D. Luca, Sibiu; Prot. Zaharie Romul, Făgăraș; Prot. Suciu Aurel, Sf. Gheorghe; Prot. Gr. Cernea, Agnita; Prot. I. Găban, Mediaș; Prot. Gh. Oprea, Rupea; Prot. Vasile Prodea, Brașov.

În zilele fierbinți de 22—25 decembrie 1989 slujitorii Centrului Eparhial Sibiu și ai catedralei în frunte cu I. P. S. Mitropolit Antonie au fost prezenți la datorie. S-au tras clopotele cînd mulțimea a îngenunchiat în fața catedralei umplînd strada, iar în catedrală s-au distribuit în permanență luminări, fabrica noastră aprovizionînd continuu cu cantități imense de luminări pangarul catedralei.

Demonstrația a fost pașnică și plină de respect față de cele sfînte.

Din știrile pe care le avem pînă acum în aceste zile a fost împușcat la datorie în timp ce mergea să officieze o înmormintare, preotul Ioan Zăbavă din Brașov. A fost un preot vrednic. Dumnezeu să-l odihnească în pace și să-l numere în ceata dreptilor. Printre răniți a fost și Preotul Ioan Andrișoia din parohia Sînpetru, prot. Brașov.

În ziua de 26 decembrie 1989 I. P. S. Mitropolit Antonie a primit pe Dr. Reginald Moneels din Bruxelles (Belgia), pe Ineke van Veizen din Olanda și alți reprezentanți ai organizației „MEDICINS SANS FRONTIERES”, cu sediul în Belgia. Domniile lor au adus un transport de medicamente pentru spitalele din Sibiu și au stabilit contacte cu noi pentru a trimite și alimente pentru cei în nevoie.

S-a convenit ca de îndată ce vor sosi, acestea să fie distribuite prin P.C. preoți, care cunosc cel mai bine situațiile din parohiile lor.

Sărbătoarea Nașterii Domnului s-a sărbătorit la Sibiu într-o catedrală și mai plină ca de obicei, deși în oraș au continuat focurile teroristilor.

I. P. S. Mitropolit a vorbit cu mare însoflețire despre Nașterea Domnului, accentuînd vibrant noua eră de libertate și făcînd rugăciuni pentru eroii căzuți pentru eliberarea Patriei.

Calendarul pe 1990 tipărindu-se cu aproape o lună înainte, toate eparhiile au fost obligate să insereze la rubrica „Date importante” și ziua de naștere a călăului azi executat. Sîntem siguri că credincioșii au înțeles acest lucru. În orice caz Centrul Eparhial a difuzat la toate protopopiatele, pentru toate parohiile, un text nou care va fi distribuit în același număr de exemplare pentru ca toți credincioșii să poată înlocui textul vechi.

Vă mulțumim pentru înțelegere și vă îndemnăm să faceți toți această înlocuire a textului vechi.

Marti, 28 noiembrie 1989, a trecut la cele veșnice Părintele arhimandrit Arsenie Boca, fost multă vreme stareț și cunoscut duhovnic al Mănăstirii „Brîncoveanu” de la Sîmbăta de Sus și de asemenea și reanimatorul vieții monahale la Mănăstirea Sînpetru. Vom reveni cu amănunte despre viața adormitului în Domnul.

Veșnica pomenire!